Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 9. októbra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Štátna pomoc – Nariadenie (EÚ) č. 651/2014 – Výnimky pre niektoré kategórie pomoci, ktoré sú zlučiteľné s vnútorným trhom – Chyba v preklade v rumunskej jazykovej verzii tohto nariadenia – Právne účinky nariadenia, ktorým sa opravuje táto chyba – Možnosť vrátenia pomoci poskytnutej pred opravou v súlade s podmienkami stanovenými vo verzii nariadenia obsahujúcej chybu v preklade – Ochrana legitímnej dôvery – Právna istota“

V spojených veciach C-416/24 a C-417/24,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Curtea de Apel Bacău (Odvolací súd Bacău, Rumunsko) z 18. apríla 2024 a doručené Súdnemu dvoru 11. júna 2024, ktoré súvisia s konaniami:

On Air Media Professionals SRL (C-416/24)

proti

Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii Iași

a

Different Media SRL (C-417/24)

proti

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului – Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – Atragere de Investiții și Promovare a Exportului Iași,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory F. Biltgen, podpredseda Súdneho dvora T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu sudcu prvej komory, sudcovia I. Ziemele, A. Kumin a S. Gervasoni (spravodajca),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: rumunčina.

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Európska komisia, v zastúpení: Ł. Habiak, M. Lagrue, L. Nicolae a P. J. O. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 22. mája 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 2 bodu 18 písm. a) prvej vety nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 [ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 187, 2014, s. 1; ďalej len „VNSV“), článku 1 ods. 1 nariadenia Komisie (EÚ) 2021/452, z 15. marca 2021, ktorým sa opravuje rumunské znenie nariadenia (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 [ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 89, 2021, s. 1; ďalej len „opravné nariadenie“), ako aj zásady ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty.

2 Tieto návrhy, ktoré majú rovnaké znenie, boli podané v rámci dvoch sporov, z ktorých prvý je medzi On Air Media Professionals SRL (ďalej len „On Air Media“), spoločnosťou s ručením obmedzeným založenou podľa rumunského práva, a Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii Iași (Agentúra pre malé a stredné podniky Iași, Rumunsko) a druhý medzi Different Media SRL, tiež spoločnosťou s ručením obmedzeným založenou podľa rumunského práva, a Ministerul Antreprenoriatului și Turismului – Agenția pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Atragere de Investiții și Promovare a Exportului Iași (Ministerstvo pre životné prostredie a cestovný ruch – Agentúra pre malé a stredné podniky, prilákanie investícií a podporu vývozu Iași, Rumunsko) v súvislosti so žiadosťami o vrátenie grantov neoprávnene poskytnutých týmto dvom spoločnostiam v súvislosti s podpornými opatreniami poskytnutými podnikom zasiahnutým hospodárskou krízou spôsobenou pandémiou COVID-19.

Právny rámec

Právo Únie

VNSV

3 Odôvodnenie 14 VNSV znie:

„Pomoc poskytnutá podnikom v ťažkostiach, okrem schém pomoci na náhradu škody spôsobenej určitými prírodnými katastrofami, by mala byť vyňatá z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, pretože takáto pomoc by sa mala posudzovať podľa usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004…, predĺžených oznámením [Európskej k]omisie týkajúcim sa predĺženia platnosti usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004… alebo ich následných

usmernení, aby sa predišlo ich obchádzaniu. Aby sa zabezpečila právna istota, je vhodné stanoviť jasné kritériá, ktoré si na určenie toho, či sa podnik pokladá za podnik v ťažkostiach na účely tohto nariadenia, nevyžadujú posúdenie všetkých aspektov situácie podniku.“

4 Článok 1 tohto nariadenia s názvom „Rozsah pôsobnosti“ v odseku 4 stanovuje:

„Toto nariadenie sa neuplatňuje na:

…

c) pomoc pre podniky v ťažkostiach, s výnimkou schém pomoci na náhradu škody spôsobenej určitými prírodnými katastrofami.

…“

5 Pôvodné znenie v rumunskej jazykovej verzii článku 2 uvedeného nariadenia s názvom „Vymedzenie pojmov“ uvádzalo:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

18. ‚podnik v ťažkostiach‘ je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností:
   a) v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako [malý alebo stredný podnik] MSP, ktorý existuje najmenej tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP od siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia ‚spoločnosť s ručením obmedzeným‘ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici [Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 19)], a ‚základné imanie‘ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.

…“

Opravné nariadenie

6 Odôvodnenia 1 až 2 opravného nariadenia znejú:

„(1) Rumunské znenie [VNSV] obsahuje chyby v článku 2 bode 18 písm. a) prvej vete a v článku 2 bode 18 písm. b) prvej vete, ktoré menia význam ustanovení.

(2) Rumunské znenie [VNSV] by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom opraviť. Ostatných jazykových znení sa táto oprava netýka.“

7 Článok 1 opravného nariadenia v odseku 1 uvádza:

„[VNSV] sa opravuje takto:

V článku 2 sa v odseku 18 prvá veta nahrádza takto: ‚v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP do siedmich rokov od jeho prvého komerčného predaja, ktorý spĺňa požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybratým finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania.“

8 Článok 2 opravného nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.“

Rozhodnutie z 27. augusta 2020

9 Rozhodnutím Komisie C(2020) 5949 final z 27. augusta 2020 – Štátna pomoc SA.58166 (2020/N) – Rumunsko – COVID 19: Podpora MSP a niektorých veľkých podnikov na prekonanie hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou COVID 19 (Ú. v. EÚ C 302, 2020, s. 1; ďalej len „rozhodnutie z 27. augusta 2020“) schválila Komisia schému štátnej pomoci s názvom „Podpora MSP a veľkých podnikov na prekonanie hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou COVID 19“, ktorú jej Rumunsko oznámilo 20. augusta 2020.

10 Odôvodnenia 16 a 47 tohto rozhodnutia znejú:

„16. V rámci tohto opatrenia sa nesmie poskytnúť žiadna pomoc podnikom v ťažkostiach v zmysle [VNSV], nariadenia o skupinových výnimkách v odvetví poľnohospodárstva (‚NSVP‘) alebo nariadenia o skupinových výnimkách v odvetví rybolovu a akvakultúry (‚NSVR‘) k 31. decembru 2019.

…

47. Komisia sa preto domnieva, že opatrenie je nevyhnutné, vhodné a primerané na nápravu vážneho narušenia hospodárstva členského štátu a že spĺňa všetky podmienky dočasného rámca. Najmä:

…

– V rámci tohto opatrenia nemožno poskytnúť pomoc podnikom, ktoré sa nachádzali v ťažkostiach už k 31. decembru 2019 (pozri odôvodnenie 16). Opatrenie je preto v súlade s bodom 22 písm. c) dočasného rámca.“ [*neoficiálny preklad*]

Rumunské právo

OUG č. 130/2020

11 V článku 4 ods. 1 Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene (mimoriadne nariadenie vlády č. 130/2020 o niektorých opatreniach zameraných na poskytovanie finančnej pomoci prostredníctvom nenávratných externých dotácií z Operačného programu Konkurencieschopnosť na roky 2014 – 2020 v súvislosti s krízou COVID-19, ako aj o ďalších opatreniach v oblasti európskych fondov) z 31. júla 2020 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 705 zo 6. augusta 2020) (ďalej len „OUG č. 130/2020“) sa stanovuje:

„1. Mikrogranty sa poskytujú vo výške 2 000 eur a udeľujú sa len raz, vo forme jednorazovej sumy v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 289), v znení zmien, a článkom 67 ods. 1 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 [Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 320].“

12 Podľa článku 6 OUG č. 130/2020:

„Mikrogranty uvedené v článku 4 ods. 1 sa poskytujú na základe zmluvy o štátnej pomoci príjemcom, ktorí kumulatívne spĺňajú tieto podmienky:

a) vykonávali bežnú/prevádzkovú činnosť najmenej jeden kalendárny rok pred dátumom podania žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov, s výnimkou [oprávnených fyzických osôb a jednotlivých lekárskych ordinácií], v prípade ktorých mohlo dôjsť k začatiu činnosti najneskôr 1. februára 2020;

b) dosiahli v rozpočtovom roku, ktorý predchádza podaniu žiadosti o grant, obrat v [rumunských lei (RON)] vo výške ekvivalentu aspoň 5 000 eur ku dňu podania žiadosti o financovanie, s výnimkou príjemcov štátnej pomoci uvedenej v článku 5 ods. 1 písm. a), príjemcov, ktorí boli zriadení v roku 2019, s obratom nižším než 5 000 eur, v prípade ktorých sa minimálna hranica obratu vypočíta vynásobením počtu celých mesiacov činnosti v roku 2019 sumou 415 eur, a príjemcov štátnej pomoci uvedených v článku 5 ods. 1 písm. b) a c);

c) zachovajú svoju činnosť počas obdobia najmenej šiestich mesiacov od poskytnutia podpory vo forme mikrograntov.“

13 Článok 32 OUG č. 130/2020 stanovuje:

„1. Pravidlá poskytovania štátnej pomoci sú stanovené v schéme štátnej pomoci – Podpora pre MSP, ktoré podlieha stanovisku Európskej komisie.

2. Zmena a/alebo doplnenie schémy štátnej pomoci – Podpora pre MSP – nadobúda účinnosť dňom oznámenia rozhodnutia Európskej komisie o povolení.“

Vyhláška č. 1060/2857/2020

14 Príloha k Ordinul nr. 1060/2857/2020 pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat – Sprijin pentru IMM-uri în vederea depășirii crizei economice generate de pandemia de COVID-19 (vyhláška č. 1060/2857/2020 o schválení schémy štátnej pomoci – Podpora MSP na prekonanie hospodárskej krízy vyvolanej pandémiou COVID 19) z 8. septembra 2020 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 835 z 11. septembra 2020) (ďalej len „vyhláška č. 1060/2857/2020“), ktorú vydali Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri (Ministerstvo hospodárstva, energetiky a podnikateľského prostredia, Rumunsko) a Ministerul Fondurilor Europene (Ministerstvo európskych fondov, Rumunsko), obsahuje v bode 3.6 toto vymedzenie:

„‚Podniky v ťažkostiach‘ – v súlade s článkom 2 bodom 18 písm. a) [VNSV] sa podnik považuje za podnik v ťažkostiach za týchto okolností:

i) v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje najmenej tri roky), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia sa za ‚spoločnosť s ručením obmedzeným‘ považujú najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici [2013/34], a ‚základné imanie‘ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio;

…“

15 Podľa bodu 6.19 prílohy tejto vyhlášky:

„Všeobecné kritériá oprávnenosti príjemcov, korí žiadajú o financovanie v rámci opatrení tejto schémy štátnej pomoci sú tieto:

a) príjemcovia neboli k 31. decembru 2019 v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 [VNSV] s výnimkou [oprávnených fyzických osôb a jednotlivých lekárskych ordinácií];

b) nebolo voči nim vydané ani vykonané rozhodnutie o vymáhaní štátnej pomoci…;

c) nebolo voči nim vyhlásené vyrovnávacie konanie, likvidácia, konkurz ani platobná neschopnosť.“

Vyhláška č. 2989/2020

16 V bode 8.11 prílohy Ordinul nr. 2989/2020 privind aprobarea Procedurii de implementare a măsurii „Microgranturi acordate din fonduri externe nerambursabile“ din cadrul schemei de ajutor de stat instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014 – 2020, în contextul crizei provocate de COVID 19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene (vyhláška č. 2989/2020 o schválení

postupu vykonávania opatrenia „Mikrogranty poskytované prostredníctvom nenávratných externých dotácií“ v rámci schémy štátnej pomoci stanovenej v mimoriadnom nariadení vlády č. 130/2020 o niektorých opatreniach zameraných na poskytovanie finančnej pomoci prostredníctvom nenávratných externých dotácií z Operačného programu Konkurencieschopnosť na roky 2014 – 2020 v súvislosti s krízou COVID-19, ako aj o ďalších opatreniach v oblasti európskych fondov) z 30. septembra 2020 (*Monitorul Oficial al României*, časť I, č. 902 z 5. októbra 2020) sa v podstate stanovuje, že štátna pomoc bude vrátená v plnej výške, ak sa na základe kontrol vykonaných po podpise zmlúv o financovaní zistí, že príjemca nepatrí do kategórie oprávnených príjemcov stanovených v OUG č. 130/2020.

Spory vo veci samej a prejudiciálne otázky

17 Rumunsko 20. augusta 2020 oznámilo Komisii schému pomoci s názvom „Podpora MSP a veľkých podnikov na prekonanie hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou COVID 19“. Komisia túto schému štátnej pomoci schválila rozhodnutím z 27. augusta 2020.

18 Podľa odôvodnenia 16 daného rozhodnutia sa na základe schválenej schémy nemohla poskytnúť žiadna štátna pomoc podnikom, ktoré boli k 31. decembra 2019 v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 VNSV. Ako vyplýva z odôvodnenia 47 uvedeného rozhodnutia, bola to jedna z podmienok, ktoré Komisia stanovila, aby mohla vyhlásiť schému pomoci za nevyhnutnú, vhodnú a primeranú, a teda zlučiteľnú s vnútorným trhom.

19 Po oznámení rozhodnutia z 27. augusta 2020 rumunské orgány vykonali schému pomoci prostredníctvom vyhlášky č. 1060/2857/2020.

20 Bod 6.1 prílohy k danej vyhláške sa stanovovalo poskytnutie pomoci v maximálnej výške 2 000 eur na príjemcu pre určité kategórie MSP.

21 V súlade s rozhodnutím z 27. augusta 2020 bolo jedným zo všeobecných kritérií oprávnenosti, ktoré museli splniť príjemcovia žiadajúci o financovanie, podľa bodu 6.19 prílohy uvedenej vyhlášky to, že neboli k 31. decembru 2019 v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 VNSV. Vymedzenie pojmu „podnik v ťažkostiach“ uvedené v tomto ustanovení bolo pripomenuté v bode 3.6 písm. i) prílohy tej istej vyhlášky.

22 V rámci uvedenej schémy pomoci On Air Media a Different Media uzavreli 10. decembra 2020 zmluvy o financovaní, na základe ktorých každá z nich dostala mikrogrant vo výške 9 679 RON (približne 1 945 eur), ktorý im mal pomôcť prekonať hospodársku krízu spôsobenú pandémiou COVID-19.

23 Každý z týchto mikrograntov bol následne predmetom rozhodnutia o vrátení z 8. novembra 2022 v prípade spoločnosti On Air Media a z 18. októbra 2022 v prípade spoločnosti Different Media. Rumunské orgány dospeli k záveru, že tieto spoločnosti nespĺňajú jednu zo zákonných podmienok na poskytnutie dotknutých grantov, keďže k 31. decembru 2019 boli „podnikmi v ťažkostiach“ v zmysle bodu 3.6 bodu i) prílohy k vyhláške č. 1060/2857/2020, pretože kapitálové straty, ktoré uvedeným spoločnostiam vznikli k uvedenému dátumu, výrazne prevyšovali polovicu ich upísaného základného imania.

24 On Air Media a Different Media podali proti týmto rozhodnutiam o vrátení opravné prostriedky na Tribunalul Neamț (Vyšší súd Neamț, Rumunsko). Tvrdili, že splnili všetky podmienky na získanie mikrograntov, a najmä, že nemajú znaky podnikov v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 VNSV. Tieto ustanovenia totiž v rumunskej jazykovej verzii tohto nariadenia vylučujú z kategórie „podnikov v ťažkostiach“ „MSP, ktoré existujú najmenej tri roky“. On Air Media a Different Media však tvrdili, že ku dňu uzavretia ich zmlúv o financovaní existovali už trinásť, resp. osemnásť rokov.

25 Tribunalul Neamț (Vyšší súd Neamț) tieto opravné prostriedky zamietol. Uvedený súd vychádzal zo skutočnosti, že rumunská jazyková verzia VNSV bola po poskytnutí grantov spoločnostiam On Air Media a Different Media opravená opravným nariadením, a že takto opravené VNSV stanovuje, že len MSP, ktoré existujú menej ako tri roky, a nie MSP, ktoré už existujú viac ako tri roky, ako v pôvodnom znení tohto nariadenia v rumunskej jazykovej verzii, nepatria do pôsobnosti pojmu „podniky v ťažkostiach“, a sú tak oprávnené na predmetnú pomoc.

26 Uvedený súd rozhodol, že opravné nariadenie nezmenilo znenie VNSV, ale len opravilo jeho rumunskú jazykovú verziu, keďže v pôvodnej, anglickej jazykovej verzii, sa už od jej prijatia odkazovalo na PME „existujúce menej ako tri roky“. Uplatnil preto článok 2 bod 18 VNSV v znení opravenom opravným nariadením a konštatoval, že On Air Media a Different Media nespĺňali ku dňu podania svojich žiadostí o grant všetky kritériá oprávnenosti.

27 Tieto spoločnosti podali proti prvostupňovým rozsudkom odvolania na Curtea de Apel Bacău (Odvolací súd Bacău, Rumunsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

28 Pred týmto súdom sa v prvom rade domnievajú, že rumunské orgány retroaktívne uplatnili opravné nariadenie, keďže toto nariadenie bolo prijaté v marci 2021, teda viac ako tri mesiace po podpísaní dotknutých zmlúv o financovaní a dokonca aj po tom, čo boli granty použité na nákup zariadení.

29 V druhom rade tvrdia, že pojem „pôvodné znenie nariadenia“ v anglickom jazyku, ktorý sa nachádza v odôvodnení prvostupňového rozsudku, nemá právny základ, keďže rumunský jazyk je jedným z 24 úradných jazykov Európskej únie, rovnako ako ktorýkoľvek z 23 ďalších jazykov.

30 V treťom rade pripomínajú, že ku dňu podpisu dotknutých zmlúv o financovaní platila rumunská jazyková verzia VNSV v nezmenenej podobe už viac ako šesť rokov a že znenie tohto nariadenia bolo plne v súlade so všetkými ostatnými právnymi aktmi uplatniteľnými v prejednávanej veci, najmä s vyhláškou č. 1060/2857/2020, ktorá obsahovala identické znenie. Za týchto okolností tvrdia, že svoje žiadosti o grant podali, zmluvu o financovaní podpísali a vykonali ju v dobrej viere.

31 Vnútroštátny súd sa domnieva, že musí rozhodnúť o otázke, či prijatie nariadenia, ktorým sa opravuje jazykové znenie prvého nariadenia Únie, má za následok retroaktívne uplatnenie opraveného znenia od nadobudnutia účinnosti tohto prvého nariadenia, alebo či má účinky až od nadobudnutia účinnosti opravného nariadenia.

32 Okrem toho sa pýta, či zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery bránia vráteniu štátnych pomocí poskytnutých v súlade s podmienkami pôvodne uvedenými v rumunskej jazykovej verzii VNSV v kontexte, o aký ide vo veciach samých, ktoré prejednáva.

33 Napokon konštatuje, že vnútroštátna judikatúra nie je v týchto záležitostiach jednotná.

34 Za týchto okolností Curtea de Apel Bacău (Odvolací súd Bacău) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má prijatie nariadenia, ktorým sa opravuje rumunské úradné znenie nariadenia Únie, konkrétne [opravné nariadenie], účinok spätnej platnosti opraveného znenia od nadobudnutia účinnosti pôvodného nariadenia, alebo má účinky výlučne do budúcnosti po nadobudnutí účinnosti opravného nariadenia v prípade, že vnútroštátne orgány poskytli štátnu pomoc v súlade s podmienkami upravenými v pôvodnom rumunskom znení [VNSV] a po nadobudnutí účinnosti [opravného nariadenia] požiadali o vrátenie poskytnutej štátnej pomoci?

2. Znamená rovnocennosť znení nariadenia Európskej únie v rôznych jazykoch, že vnútroštátne orgány členského štátu sa môžu odvolávať voči príjemcovi štátnej pomoci poskytnutej v súlade s pôvodným rumunským znením [VNSV] na ustanovenia [opravného nariadenia], ktorým sa uvedené znenie opravuje, aby požiadali o vrátenie štátnej pomoci, pričom nedošlo k zavineniu na strane príjemcu pomoci?

3. Má sa právo Únie a najmä zásada ochrany legitímnej dôvery a zásada právnej istoty vykladať v tom zmysle, že bránia vymáhaniu štátnej pomoci poskytnutej v súlade s podmienkami pôvodne stanovenými v jazykovom znení v rumunčine, t. j. s podmienkami, ktoré neboli stanovené v iných jazykových zneniach [VNSV], pričom k oprave došlo prostredníctvom [opravného nariadenia] aj v rumunskom znení po poskytnutí štátnej pomoci?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

35 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má opravné nariadenie vykladať v tom zmysle, že opraví rumunskú jazykovú verziu VNSV so spätnou účinnosťou odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto posledného uvedeného nariadenia.

36 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry má právny poriadok Únie zjavný záujem na tom, aby sa s cieľom predísť budúcim rozdielom vo výklade vykladalo každé ustanovenie práva Únie jednotným spôsobom, čo má za cieľ zabezpečiť právomoc Súdneho dvora podľa článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. októbra 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, EU:C:1990:360, body 37 a 38, ako aj zo 16. júna 2016, Rodríguez Sánchez, C-351/14, EU:C:2016:447, bod 61).

37 Potreba jednotného výkladu ustanovení práva Únie vylučuje, aby sa v prípade pochybností posudzoval text ustanovenia izolovane, a naopak si vyžaduje, aby sa tento text vykladal a uplatňoval s prihliadnutím na znenia vyhotovené v ostatných úradných jazykoch (rozsudky z 5. decembra 1967, van der Vecht, 19/67, EU:C:1967:49, s. 456, a z 10. apríla 2025, Tartisai, C-238/24, EU:C:2025:258, bod 30).

38 Ako Súdny dvor však tiež konštantne rozhoduje, musí byť všetkým jazykovým zneniam aktu Únie v zásade priznaná rovnaká hodnota (rozsudky z 2. apríla 1998, EMU Tabac a i., C-296/95, EU:C:198:152, bod 36, a zo 4. októbra 2024, AFAÏA, C-228/23, EU:C:2024:829, bod 38).

39 V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať v závislosti od všeobecnej systematiky a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (rozsudky z 27. októbra 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, bod 14, a z 10. apríla 2025, Tartisai, C-238/24, EU:C:2025:258, bod 30).

40 Takýto výklad ustanovenia práva Únie však nemôže mať za následok odstránenie celého potrebného účinku jasného a presného znenia tohto ustanovenia (rozsudky z 8. decembra 2005, ECB/Nemecko, C-220/03, EU:C:2005:748, bod 31, a z 3. septembra 2024, Illumina a Grail, C-611/22 P a C-625/22 P, EU:C:2024:677, bod 126).

41 Nesúlad medzi rumunskou jazykovou verziou, ktorej znenie bolo jasné a jednoznačné, a ostatnými jazykovými verziami článku 2 bodu 18 VNSV viedol Komisiu k prijatiu opravného nariadenia, ktoré je základom sporov vo veci samej.

42 VNSV, ktoré vyhlasuje určité kategórie pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 ZFEÚ, vylučuje zo svojej pôsobnosti podľa svojho článku 1 ods. 4 písm. c) „podniky v ťažkostiach“, ktorých definícia je uvedená v jeho článku 2 bode 18.

43 Zatiaľ čo pôvodná rumunská jazyková verzia tohto posledného uvedeného ustanovenia uverejnená 26. júna 2014 v *Úradnom vestníku Európskej únie* úplne jednoznačne vylučovala z kategórie podniky v ťažkostiach, pokiaľ ide o spoločnosti s ručením obmedzeným, MSP existujúce najmenej tri roky, ostatné jazykové verzie uvedeného ustanovenia uverejnené v ten istý deň v *Úradnom vestníku Európskej únie* rovnako jasne vylučovali z tejto kategórie MSP, ktoré existovali menej ako tri roky.

44 Pokiaľ ide o otázku, či má opravné nariadenie retroaktívny účinok, treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 297 ZFEÚ akty Únie nadobúdajú účinnosť dňom, ktorý stanovujú, alebo, ak takýto deň nie je stanovený, dvadsiatym dňom po ich uverejnení.

45 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že na rozdiel od procesných pravidiel, ktoré sa všeobecne uplatňujú ku dňu nadobudnutia ich účinnosti, hmotnoprávne predpisy Únie sa majú na účely zabezpečenia dodržiavania zásad právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery vykladať tak, že sa vzťahujú na situácie vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti len v rozsahu, v akom z ich znenia, účelu alebo systematiky jasne vyplýva, že sa im má takýto účinok priznať (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. júna 2022, Volvo a DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, bod 31 a citovanú judikatúru).

46 V prejednávanej veci opravné nariadenie, ktoré sa týka hmotnoprávnej normy, vo svojom článku 2 stanovuje, že nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*, a výslovne nestanovuje, že nadobúda účinnosť k skoršiemu dátumu.

47 Retroaktívna pôsobnosť opravného nariadenia však jasne vyplýva z jeho účelu.

48 Ako sa uvádza v odôvodneniach 1 a 2 opravného nariadenia, jeho cieľom je opraviť rumunskú jazykovú verziu, s vylúčením ostatných jazykových verzií, prvej vety článku 2 bodu 18 písm. a) VNSV a prvej vety článku 2 bodu 18 písm. b) VNSV, ktorá obsahuje chyby, ktoré menia význam týchto ustanovení.

49 Z jeho samotného predmetu vyplýva, že cieľom opravného nariadenia je obnoviť jednotnosť výkladu článku 2 bodu 18 VNSV vo všetkých jazykových verziách tohto ustanovenia tým, že *ab initio* so spätnou účinnosťou opraví chybu v preklade rumunskej jazykovej verzie VNSV.

50 Ak by totiž opravné nariadenie opravilo rumunskú jazykovú verziu VNSV len do budúcnosti, ponechalo by koexistenciu nekompatibilných verzií tohto nariadenia, ktoré by sa obe opierali o jasné a presné znenie, a to počas obdobia medzi nadobudnutím účinnosti VNSV a nadobudnutím jeho vlastnej účinnosti.

51 Takýto výklad opravného nariadenia nemožno prijať bez toho, aby bola porušená požiadavka jednotného výkladu a uplatňovania práva Únie pripomenutá v bodoch 36 a 37 tohto rozsudku.

52 Na prvú otázku teda treba odpovedať tak, že opravné nariadenie sa má vykladať v tom zmysle, že retroaktívne opravuje rumunskú jazykovú verziu VNSV odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto posledného uvedeného nariadenia.

O druhej a tretej otázke

53 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery vykladať v tom zmysle, že bránia na základe opravného nariadenia vymáhaniu pomoci, ktorú Rumunsko poskytlo pred prijatím tohto nariadenia na základe schémy pomoci schválenej rozhodnutím z 27. augusta 2020.

54 Ako bolo rozhodnuté v bode 52 tohto rozsudku, opravným nariadením sa opravuje rumunská jazyková verzia VNSV so spätnou účinnosťou, a to odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto posledného uvedeného nariadenia.

55 Vzhľadom na opravenú rumunskú jazykovú verziu je nesporné, že On Air Media a Different Media mali byť považované za podniky v ťažkostiach v zmysle článku 2 bodu 18 VNSV, a teda mali byť vylúčené z poskytnutia grantov, o ktoré ide v sporoch vo veci samej.

56 Podľa ustálenej judikatúry však konštatovanie protiprávnosti pomoci musí v zásade viesť k jej vymáhaniu vnútroštátnymi orgánmi, aby sa obnovil predchádzajúci stav (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 33, a uznesenie z 28. februára 2024, Grécko/Komisia, C-797/22 P, EU:C:2024:174, bod 71).

57 Pri vykonávaní práva Únie sú však tieto orgány povinné dodržiavať jeho základné zásady, najmä zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (rozsudky z 1. apríla 1993, Lageder a i., C-31/91 a C-44/91, EU:C:1993:132, bod 33, ako aj z 5. septembra 2024, Novo Banco a i., C-498/22 až C-500/22, EU:C:2024:686, bod 100).

58 Zásada právnej istoty predpokladá, že právna úprava musí umožniť dotknutým osobám poznať s istotou rozsah povinností, ktoré im táto úprava ukladá (rozsudky z 1. októbra 1998, Spojené kráľovstvo/Komisia, C-209/96, EU:C:1998:448, bod 35, ako aj z 22. februára 2022, Stichting Rookpreventie Jeugd a i., C-160/20, EU:C:2022:101, bod 41).

59 Hoci zásada právnej istoty vo všeobecnosti bráni tomu, aby časová pôsobnosť aktu Únie vznikla pred jeho uverejnením alebo oznámením, výnimočne to môže byť inak v prípadoch, keď si to vyžaduje cieľ všeobecného záujmu a ak sa náležite chráni legitímna dôvera dotknutých osôb (rozsudky z 25. januára 1979, Racke, 98/78, EU:C:1979:14, bod 20, a z 12. novembra 1981,

Meridionale Industria Salumi a i., 212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, bod 10), ako aj v rozsahu, v akom zo znenia, účelu alebo systematiky dotknutých pravidiel jasne vyplýva, že im má byť takýto účinok priznaný [rozsudky z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano, C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 119, ako aj z 30. apríla 2019, Taliansko/Rada (Kvóta na rybolov stredomorského mečiara veľkého), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 106 a citovaná judikatúra].

60 Pokiaľ ide o podmienku založenú na dodržaní zásady ochrany legitímnej dôvery, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry právo domáhať sa tejto zásady predpokladá, že dotknutým subjektom boli zo strany príslušných orgánov Únie poskytnuté presné, bezpodmienečné a zhodujúce sa záruky pochádzajúce z oprávnených a spoľahlivých zdrojov (rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 97 a citovaná judikatúra).

61 Prax členského štátu, ktorá nie je v súlade s konkrétnou právnou úpravou Únie, tak nemôže vyvolať u jednotlivca, ktorý má prospech z takto vytvorenej situácie, legitímnu dôveru (rozsudky z 15. decembra 1982, Maizena, 5/82, EU:C:1982:439, bod 22, ako aj z 19. decembra 2024, Kaduna, C-244/24 a C-290/24, EU:C:2024:1038, bod 131).

62 V oblasti štátnej pomoci z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vzhľadom na imperatívnu povahu kontroly štátnej pomoci vykonávanej Komisiou na základe článku 108 ZFEÚ jednak podniky, príjemcovia pomoci, môžu mať legitímnu dôveru v oprávnenosť pomoci v zásade len vtedy, ak sa poskytla v súlade s postupom stanoveným v uvedenom článku, a jednak starostlivý hospodársky subjekt je za normálnych okolností schopný ubezpečiť sa, že uvedený postup bol dodržaný (rozsudok z 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 97 a citovaná judikatúra).

63 Súdny dvor však súčasne pripúšťa možnosť, že príjemca neoprávnenej pomoci sa môže odvolať na mimoriadne okolnosti, ktoré mohli legitímne vyvolať jeho očakávanie, že pomoc bola poskytnutá v súlade s právom, a v dôsledku toho namietať proti jej vráteniu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. septembra 1990, Komisia/Nemecko, C-5/89, EU:C:1990:320, bod 16).

64 V prejednávanej veci, ako uviedol generálny advokát v bode 80 svojich návrhov, dôvera, ktorú mohli mať spoločnosti On Air Media a Different Media v skutočnosť, že spadajú do okruhu príjemcov pomoci, ktorá môže byť schválená na základe VNSV, sa nezakladá len na správaní rumunských orgánov, najmä na vnútroštátnej schéme pomoci a rozhodnutiach o poskytnutí tejto pomoci prijatých v tejto súvislosti, ale aj na jasnom, hoci chybnom, znení rumunskej jazykovej verzie VNSV uverejnenej v *Úradnom vestníku Európskej únie*, na ktorú sa táto schéma pomoci odvolávala.

65 V tejto súvislosti, ako zdôraznil generálny advokát v bode 73 svojich návrhov, spoločnostiam On Air Media a Different Media nemožno vytýkať, že za okolností vo veciach samých neoverili ostatné jazykové verzie článku 2 bodu 18 VNSV, hoci v texte pôvodnej rumunskej jazykovej verzie tohto ustanovenia nie je nič, čo by spôsobovalo akékoľvek výkladové ťažkosti.

66 Navyše dotknutá vnútroštátna schéma pomoci, riadne oznámená Komisii, bola Komisiou schválená rozhodnutím z 27. augusta 2020, čo mohlo tiež vyvolať legitímnu dôveru v zákonnosť pomoci poskytnutej na základe tejto schémy.

67 Vzhľadom na vyššie uvedené treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa na základe opravného nariadenia vymáhalo vrátenie pomoci poskytnutej Rumunskom pred prijatím tohto nariadenia v rámci schémy pomoci schválenej rozhodnutím z 27. augusta 2020.

O trovách

68 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Nariadenie Komisie (EÚ) 2021/452 z 15. marca 2021, ktorým sa opravuje rumunské znenie nariadenia (EÚ) č. 651/2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 [ZFEÚ], sa má vykladať v tom zmysle, že retroaktívne opravuje rumunskú jazykovú verziu nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 [ZFEÚ] odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto posledného uvedeného nariadenia.**

2. **Zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby sa na základe nariadenia 2021/452 vymáhalo vrátenie pomoci poskytnutej Rumunskom pred prijatím tohto nariadenia v rámci schémy pomoci schválenej rozhodnutím Komisie C(2020) 5949 final z 27. augusta 2020 – Štátna pomoc SA.58166 (2020/N) – Rumunsko – COVID 19: Podpora MSP a niektorých veľkých podnikov na prekonanie hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou COVID 19.**

Podpisy